**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

**وزارت آموزش و پرورش**

**اداره کل آموزش و پرورش استان ....**

**اداره آموزش و پرورش شهرستان.....**

## عنوان اقدام پژوهی :

# چگونه توانستم به دانش آموزم که دارای مشکل جسمی بود در پیشرفت تحصیلی کمک کنم؟

نام و نام خانوادگی مولف اول/مجری اصلی :

پست سازمانی :

رشته تحصیلی :

آخرین مدرک تحصیلی :

دوره تحصیلی :پایه سوم ابتدایی

سمت فعلی :

شماره پرسنلی :

شماره همراه :

www.moallemsite.ir

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

**تشکر و قدردانی:**

اینک که این اقدام پژوهی به لطف ایزد منان به اتمام رسیده بر خود لازم می دانیم که از همه کسانی که طی این پژوهش با راهنمایی و مساعدت خویش مارا یاری کرده اند تشکر نماییم. و جهت ارائه نظرات مفید و ارزنده شان و وقتی که در روند هدایت پژوهش داشته اند متشکریم.

www.moallemsite.ir

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

**فهرست مطالب**

چکیده ..... ۴
مقدمه ..... ۵
بیان مسئله ..... ۷
توصیف وضعیت موجود(تشخیص مسئله) ..... ۸
گردآوری اطلاعات ( شواهد یک) ..... ۹
مشاهده : ..... ۹
مصاحبه : ..... ۹
پرسشنامه : ..... ۹
انتخاب راه حل های ممکن ..... ۱۰
یافته های علمی ..... ۱۱
انتخاب راه حل مناسب ، اعتبار بخشی و اجرای راه حل ..... ۱۵
اهم راهکار های ارائه شده به شرح زیر می باشد: ..... ۱۵
گرد آوری اطلاعات( شواهد ۲) ..... ۱۶
مشاهده : ..... ۱۶
مصاحبه با پدر فربد( اردیبهشت ۹۶) ..... ۱۶
مصاحبه با معاون مدرسه فربد(اردیبهشت ۹۶) ..... ۱۷

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

نتیجه ..... ۱۷
پیشنهادات ..... ۲۱
منابع وماخذ: ..... ۲۳

## چکیده

بطورکلی کودکان دارای مشکلات جسمی حرکتی به دلیل مشکلاتی که در قوام عضلانی، اختلال بینایی، اختلال شنوایی، اختلالات تکلم ، اشکالات ارتوپدی (وجود دفرمیتی ) ، ناهنجاری های دهانی و عدم تطابق دندانی ، اشکالات درکی و عاطفی ، اشکالات رفتاری ، رفلکس های غیرطبیعی ، الگوهای غلط و وضعیت بدنی غیر عادی، اختلالات حسی، ضعف در تصور بدنی دارند، موانعی را در امر آموزش تجربه می کنند که این موضوع به نحوی عزت نفس و اعتماد به خود و رفتارهای مناسب هیجانی و اجتماعی را در آنا ن کاهش می دهد . لذا معلمان باید با تکیه بر توانایی دانش آموزان، برنامه ریزی مدونی را در جهت به حداقل رسانیدن موانع طراحی نمایند تا بواسطه آن فرصت های لازم در جهت رشد توانایی های دانش آموزان فراهم سازند.

ناتوانی های جسمانی برنگرش خود فرد و دیگران مانند والدین ، خواهران و برادران، همسالان،معلمان و...نسبت به بیمار تاثیر می گذارد . تاثیر ناتوانی در برخی از جنبه های اجتماعی ، تحصیلی و روانی قابل ملاحظه است. برای مثال کودکان و نوجوانانی که مدت قابل توجهی را به علت استفاده از خدمات و مراقبت های پزشکی از خانه و مدرسه دور می مانند ، فرصت کمتری برای ایجاد دوستی ها ، حضور در رویدادهای

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

اجتماعی و رشد مهارت های اجتماعی دارند . بی توجهی به مسائل روانی و رفتاری گاه مشکلات عدیده ای را برای آنان بوجود خواهد آورد که ناتوانی های حرکتی او را تحت الشعاع قرار می دهد . این مسائل جایگاه خاصی را در توان بخشی یک کودک معلول بخود اختصاص می دهد . میزان خدمات و تلاش هایی که برای درمان به کار گرفته می شود به ماهیت مشکلات و توانمند ی های فرد یا کودک بستگی دارد . در سال تحصیلی اخیر بنده با همچین مشکلی برخورد کردم.که به خاطر مشکل جسمی دانش آموزم فربد اعتماد به نفس پایینی داشت و در فعالیت های کلاسی شرکت نمی کرد و منزوی و گوشه گیر شده بود و دچار افت تحصیلی شده بود.. بنا بر این سعی کردم مشکل اعتماد به نفس و عدم مشارکت در فعالیت های کلاسی و گوشه گیری وی را حل کنم.و باعث پیشرفت درسی وی شوم.

**مقدمه**

علم از آن نقطه و آن زمان آغاز شد که بشر به فکر حل مسائل مختلف زندگی افتاد. به عبارت دیگر، تاریخ تولد بشر است. بشر اولیه برای حل مسائل و مشکلات خود از ابتدایی ترین مرحله شروع کرد و به کمک برخی از روابط تجربی قادر شد پیرامون خویش را کم و بیش بشناسد و بدین طریق پیچ و تاب و فراز و نشیب هستی آگاه شد(دلاور،۱۳۸۰،ص ۳).

یکی از این علوم، علم روانشناسی است. منظور از روانشناسی، علاوه بر پیشرفت علمی و صنفی بهبود بخشیدن به زندگی انسان نیز هست. این علاقه روزافزون روانشناسان به مسائل روزمره و علمی بشر ، موجب شده است که دانش ما در افراد،به ویژه کسانی که دچا مشکلات روانی هستند، به طور قابل ملاحظه ای افزایش یابد.عدم سازش و وجود اختلالات رفتار در جوامع انسانی بسیار مشهود و فراوان است.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

در هر طبقه و صنفی و در هرگروه و جمعی ، اشخاص نامتعادلی زندگی می کنند. بنابراین در مورد همه افراد، اعم از کارگر و دانش پژوه، پزشک و مهندس، زارع ، استاد دانشگاه و غیره، خطرابتلا به ناراحتیهای روانی وجود دارد. به عبارت دیگر هیچ فرد انسانی در برابر امراض مصونیت ندارد(**شاملو، ۱۳۷۸،ص ۱۱**).

رفتار کم رویی و انزوا طلبی و عدم مشارکت در فعالیت های گروهی ، یکی از رفتارهای نسبتاً شایع است که فرد را به شدت آزار می دهد و اگر درمان نشود فرد را به سمت و سوی مشکلات دیگری مثل عدم اعتماد به نفس، افسردگی، اضطراب و زود رنجی سوق خواهد داد. عدم احساس توانمندی و کمی عزت نفس و نیز ناتوانی در بروز احساسات، بیان افکار و نظریات، خود باعث جدایی فرد از فعالیت های گروهی است.

گوشه گیری از نظرلغوی به معنای تنها و مجرد و در خلوت نشستن و از جمع کناره گرفتن است. گوشه گیر کسی است که از مردم دوری می کند وعزلت می گزیند و بدان وسیله خود را با محیط اطراف سازگار می سازد,البته هرنوع عزلت و در تنهای ماندن گوشه گیری تلقی نمی شود هر انسان گاه گاهی دوست دارد تنها باشد تا به خود شناسی وحل مشکلات زندگی بپردازد گوشه گیری زمانی حالت بیماری پیدا می کند که فرد از آمیزش با جمع و همنوعان بیزار و بیمناک باشد در این مورد اگر گوشه گیری بموقع درمان نشود به پیدایش حالات روانی شدید و افسردگی منجر می شود. (شفیع آبادی ، ۱۳۷۴، ص ۹۴) .

کم بود محبت در خانواده می تواند یکی از علل بروز کم رویی باشد که توجه به به کودک و بر طرف کردن خواسته های او هم چنین تشویق و مورد مشاور ه قرار دادن می تواند در درمان این نقیصه کمک کند.همچنین یکی دیگر از دلایل ممکن است مربوط به مشکلات و معلولیت های جسمی یا حرکتی باشد که دانش آموز مورد مطالعه من از این معظل رنج می برد.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

در جلسه مشاوره معلم با اولیا که در هفته اول مهر ماه برگزار می گردد متوجه مردی شدم که درگوشه حیاط جدا از بقیه ایستاده از همان روز نظر من را به خود جلب کرد. از خود با تعجب سوال کردم چه طور شده یک مرد در جلسات اولیا آمده است؟! ( حضور پدران در جلسات مشاوره معلمان آنقدر کم رنگ شده است که حضور گاه به گاه یک پدر مورد تعجب واقع می شود)

مشکل فربد عدم اعتماد به نفس و گوشه گیری و انزوا طلبی و عدم شرکت در فعالیت های کلاسی بود، که به خاطر مشکل جسمی و چند عامل دیگر در وی شکل گرفته بود .پدرش چندین بار مراجعه کرده بود و از افت تحصیلی و بی علاقگی او در انجام تکالیف صحبت کرده بود و از اینکه علاقه ای ندارد که با سایر دانش آموزان دوست شود و همیشه توی لاک خودش است، نگران بود و خواستار حل مشکل دخترش شده بود.

حس انسان دوستان و مقتضیات شغل اینجانب ایجاب می کرد که نسبت به حل این مشکل باید احساس وظیفه نموده و تمام سعی و فکر خود را بکار انداخته تا مشکل این دانش آموز را حل کنم .

**بیان مسئله**

ناتوانی های جسمانی می توانند بر توانایی حرکت فرد، استفاده کارآمد از دست ها و پاها ، بلعیدن غذا و تنفس اثر بگذارد . همچنین این نوع ناتوانی ها می توانند بر شناخت ، گفتار ، زبان ، بینایی ، شنوایی و کنترل روده تاثیر گذارد. بنابراین هرقدر اطلاعات ما به عنوان معلم، والدین و برنامه ریزان در خصوص معلولین جسمی حرکتی بیشتر باشد، توانایی بیشتری برای بهره گیری از خدمات پزشکی، آموزشی و اجتماعی خواهیم داشت.ناتوانی های جسمانی می تواند به شکل فلج مغزی ، شکاف ستون فقرات ، آسیب های نخاعی و پلاسیدگی عضلانی دیده شود ، فلج مغزی شایع ترین نوع آسیب در این دانش آموزان می باشد.معلولین جسمی حرکتی از لحاظ فراوانی یکی از کوچک ترین و در عین حال متفاوت ترین گروه ها در

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

میان کودکان استثنایی هستند. در بین معلولین جسمی – حرکتی شیوع فلج مغزی در حدود ۴ تا ۵ در ۲ هزار تولد زنده است . این ارقام با توجه به متغیرهای گوناگون متفاوت است . برای مثال برخی کودکان با شکل های شدیدی از فلج مغزی به دنیا می آیند و نمی توانند ادامه بدهند و شیوع تولدهای زنده این کودکان را که می میرند در بر نمی گیرد . برخی از این کودکان نیز ممکن است چند ماه یا چند سال بعد از تولد تشخیص داده شوند .تصادفات ، حوادث ، مسمومیت ها ، بیماری های مزمن و عوارض ناشی از آنها ، عوامل ژنتیکی ، سوء تغذیه مادر، سن بالای مادر ، دارو ، اشعه ، استعمال دخانیات و... می توانند سبب بروز نوعی نارسایی حرکتی در فرد شوند . فلج مغزی نیز علل گوناگونی دارد ، هر عاملی که بتواند بر مغز اثر بگذارد می تواند موجب فلج مغزی شود . عوامل گوناگونی همچون بیماری های حاد ، کمبود اکسیژن مغز ، تولد زود رس ، عفونت مادری ، ضربه حین تولد ، ناسازگاری خون ، عفونت جنین و عفونت پس از تولد همگی می تواند موجب این اختلال عصب شناختی – حرکتی شود.دانش آموز مورد مطالعه در این اقدام پژوهی هم از مشکل مشکل جسمی رنج می برد که باعث گوشه گیری و عدم اعتماد به نفس و عدم مشارکت در فعالیت های کلاسی در وی شده بود.

## توصیف وضعیت موجود(تشخیص مسئله)

اینجانب .....آموزگار پایه سوم ابتدایی آموزشگاه.....مدت .....سال است که در آموزش و پرورش مشغول خدمت هستم. در سال تحصیلی اخیر در میان دانش آموزانم با موردی برخورد نمودم که دچار مشکل جسمی بود و همین موضوع باعث شده بود که وی منزوی و گوشه گیر شود و اعتماد به نفس پایینی داشته باشد و در فعالیت های کلاسی شرکت نکند.و در درس ها ضعیف عمل کند او با دوستانش نمی جوشید و سرش همواره پایین و در ردیف یکی مانده به آخر کلاس نشسته بود . فربد را از وقتی شناختم و به رفتار او حساس شدم که ،پدرش برای شرکت در جلسه مشاوره به دعوت معلم به دبستان آمده

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

بود او تنها مردی بود که در گوشه حیاط جدا از بقیه ایستاده بود. در این اقدام پژوهی من تصمیم گرفتم مشکل فربد را برطرف نموده و او را به فعالیت های کلاسی علاقه مند سازم.و مشکلات درسی وی را بهبود بخشم.

## گردآوری اطلاعات ( شواهد یک)

از روشهای مشاهده ، مصاحبه برای جمع آوری اطلاعات در این پژوهش در شواهد یک و دو استفاده شده است.

**مشاهده :**

در اینجا با مشاهده رفتار فربد و عدم همکاری و مشارکت در کلاس هدف اقدام پژوهی زیر محیا گردید.و تصمیم گرفته شد بر روی این مسئله کار شود.

**مصاحبه :**

برای حل مشکل او می بایست از شرح حال زندگیش اطلاع پیدا می کردم . گوش دادن به درد دل پدری که نگرانی از آینده فرزند دلبندش در چشمانش برق می زد و خودش داوطلبانه پیش قدم شده بود بهترین گزینه برای گرفتن اطلاعات بود. لذا کارم را با مصاحبه از پدرش شروع کردم .

**پرسشنامه :**

پرسشنامه ای در بین همکاران تقسیم شد و درباره چگونگی هماهنگ کردن دانش آموز مورد نظر در فعالیت های کلاسی سوال شد که همکاران با دقت به این موضوع جواب دادند.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

## انتخاب راه حل های ممکن

معلمان و والدین در رفع مشکلات کودکان گوشه گیر نقش بسزایی دارند و با صمیمیت و محبت باید به تمام تغییرات رفتاری مناسب و موفقیت آمیز آنان توجه کرده ، آنان را تشویق کنند و بدین وسیله کودکان را به سوی فعالیتهای اجتماعی سازنده در مدرسه و خانه راغب سازند . بردن به گردشهای علمی ، تشویق به سخن گفتن در حضور والدین و دوستان و بستگان و جرات دادن به او بدین معنی که می تواند در برابر جمع سخن بگوید و شرکت دادن در فعالیتهای هنری و ایفای نقش در نمایشنامه ها از جمله اعمالی است که مهارتهای اجتماعی دانش آموزان و کودکان را افزایش می بخشد و آنان را در مبارزه با گوشه گیری یاری می دهد ( شفیع آبادی ،۱۳۷۴، ص ۹۷).

با توجه به اطلاعاتی که از طریق مصاحبه با پدر و معلم فربد بدست آوردم و همچنین مطالعه کتاب های روانشناسی تربیتی و مراجعه به اینترنت و مشورت با چند تن از مشاوران راه حل هایی که برای درمان گوشه گیری مفید بود به شرح ذیل لیست کردم:

۱. صحبت با مادر فربد و تشویق او به دادن مسئولیت به فربد در منزل .این بهترین و موثرترین راه برای حل مشکل فربد بود.

۲. صحبت با پدر فربد و اینکه او خودش را با واقعیت موجود وفق داده و برای زندگی فربد از هیچ کوششی دریغ نورزد: به او احترام بگذارد،محبت کند، به درس هایش توجه کند،به خواسته هایش توجه کند، پای صحبت هابش بنشیند، با او در انجام امور منزل مشورت کند،مسئولیت بدهد، تشویق کند، با مدرسه در ارتباط باشد.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

۳. صحبت با همکاران مدرسه ؛به او محبت کنند،مسئولیت بدهند، توجه داشته باشند.تشویق کنند، درکارهای گروهی مشارکت دهند.

۴. صحبت با معاونین آموزشی و پرورشی:حمایتهای عاطفی در جهت تقویت اعتماد به نفس دانش آموز، واگذاری مسولیت های مناسب با تو جه بر میزان توان جسمی و روحی دانش آموز،تشویق و زمینه سازی حضور در فعالیت های جمعی و گروهی مانند انتظامات ، مراسم صبحگاهی، گروه سرود و نمایش و شورای دانش آموزی

## یافته های علمی

مشارکت دانش آموزان در کلاس؛ از حرف تا عمل

مشارکت دانش آموزان در کلاس؛ از حرف تا عملاساس و پایه فکری و شخصیتی هر فردی در سنین کودکی و نوجوانی شکل می گیرد و در این میان آموزه های مدرسه تأثیر فراوانی در شکل گیری معرفت انسان دارد.

اگر تا دیروز تکیه آموزه های مدرسه بیشتر روی مهارت خواندن و نوشتن بوده اما امروز مهارتهای دیگر زندگی از جمله چگونه فکرکردن، مقابله با خطرها، فراگیری کامپیوتر و زبان و نیز به آن افزوده شده و دانش آموزان برای زندگی آینده خود نیاز به کسب این مهارتها دارند.

پیشرفت فناوری جامعه اکنون به نقطه ای رسیده است که انسان برای زندگی بهتر راهی جز فراگیری مهارتهای جدید ندارد و با توجه به سرعت تحولات، بی اعتنایی به این مسأله سالها پیشرفت و توسعه جامعه را کند خواهد کرد.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

اگرچه گفته می شود که خانواده در تعلیم و تربیت کودک نقش بیشتری دارد اما به دلیل ناهمگونی آموزه های خانواده و متفاوت بودن امکانات، این تعالیم نمی تواند کودکان و نوجوانان را برای جامعه آینده آماده کند.

هرجامعه ای برای آموزش و تربیت نسل آینده، نظام آموزش و پرورش و تشکیلات دانشگاهها و علوم را تأسیس می کند تا کودکان و نوجوانان از آموزش و تربیت یکسان بهره مند شوند.

اصلاح و تغییر نظام آموزشی کشور به همان دلیلی که در این مقال گفته شد یک ضرورت انکارناپذیر است زیرا اکنون دیگر نمی توان با داشتن مهارت خواندن و نوشتن آموزش و پرورش سنتی، در جامعه آینده و حتی فعلی زندگی کرد.

ایجاد تغییرات در نظام آموزشی همواره با مقاومتهایی در جوامع سنتی روبرو می شود ومشکلاتی نیز بوجود می آورد.

این مقاومتها در بسیاری از مواقع حرکت اصلاحی را کند و حتی سد می کند.

زیرا بسیاری از برنامه ریزان و مجریان این ریسک را نمی پذیرند و خود را در مقابل تفکرات سنتی قرار نمی دهند.

تفکرات سنتی در مقابل تغییرات و اصلاح از خود واکنش نشان می دهد و مخالفت در زمانی که طرح با شکست روبرو شود دو چندان می شود به همین دلیل تنها مدیران جسور چنین اقدامهایی می کنند.در سالهای اخیر چند طرح در آموزش و پرورش برای اصلاح امور آموزش و پرورش به اجرا در آمده که مقاومتهایی نیز در پی داشته است.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

طرحهای آموزش و پرورش معمولاً توسط کارشناسان و معلمان طرح و تدوین و سپس برای ارزیابی و تحقیق به پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش ارسال می شود.

طرح ارزشیابی توصیفی (حذف نمره صفر تا ۲۰) ازجمله طرحهایی است که پس از سه سال اجرای آزمایشی، مجدداً دو سال دیگر برای اجرای آزمایشی تمدید شده است اما همچنان آموزش و پرورش از طرحهای نوین برای ارتقا فرآیند آموزشی و پرورشی با کاستیهایی روبرو است.

تدوین راهکارهایی برای مشارکت فعال دانش آموزان در کلاس و برنامه های درسی همواره از دغدغه های کارشناسان و صاحبنظران برنامه ریزی آموزشی بوده و هست اما این مهم کمتر در برنامه ریزیهای این دستگاه مورد توجه قرار گرفته است.

کتابهای درسی باید به گونه ای تدوین شود که در میان دانش آموزان پرسش ایجاد کند ومعلمانی نیز تربیت شوند که توانایی پاسخ به این پرسشها را داشته باشند.

ایجاد پرسش در دانش آموز و فراگیر، نخستین حرکت به سمت دانایی است و متأسفانه مدارس کشور کمتر به تحقیق و پژوهش اهمیت می دهند و دانش آموز این نظام نیز این رویه را تا پایان تحصیلات دانشگاهی نیز دنبال می کند.

برپایی کنفرانس و ارایه تحقیق و پژوهش در کلاسهای درس هنوز به شکل مداوم و مستمر در مدارس به اجرا در نمی آید و این مسأله تأثیرات بسیار منفی در پرورش ذهن خلاق فراگیر داشته است.

هنوز بسیاری از مدارس کشور، نمره درسی را براساس محفوظات در نظر می گیرند و دانش آموزی که بیشتر حفظ کند بهتر نمره می گیرد و در این شرایط هرگونه ابتکار و خلاقیت از فراگیر سلب می شود.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

تحقیق و پژوهش در مدرسه به اندازه محفوظات درسی بهایی ندارد و در این شرایط دانش آموز مبتکر و پرسشگر با برچسبهای ناروا مجالی برای ابراز اندیشه های خود نمی یابد.

کاستیهای برنامه های درسی به گونه ای است که دانش آموز توانایی تحریر اندیشه های خود را ندارد و در این شرایط تمام ابتکارات و طرحهای فراگیر در ذهن او انباشته می شود بدون آنکه مجالی برای طرح بیابد.

دانش آموز برای بیان ایده ها و طرحهای خود نیاز به فراگیری چگونگی نگارش دارد اما زنگ انشا هنوز در مدارس به صورت جدی مورد توجه قرار نگرفته است.

امروزه شاخص سواد براساس تعریف یونسکو تغییر کرده و خواندن و نوشتن تنها سواد محسوب نمی شود بلکه افراد بدون آشنایی به کامپیوتر، اینترنت و زبان انگلیسی بی سواد محسوب می شوند.

هنوز پس از چندین دهه از بکارگیری کامپیوتر در مدارس کشورهای توسعه یافته، بسیاری از مدارس کشور فاقد این وسیله کارا و مؤثر است.

بسیاری از دانش آموزان هنوز چگونگی استفاده ابتدایی از رایانه را نمی دانند و درس و واحدی نیز در دوره های مختلف تحصیلی برای این منظور پیش بینی نشده است.

برای تولید دانایی، راهی جز حضور فعال دانش آموزان در ارایه مطالب درسی نیست و در این راه باید از دانش آموز مشورت خواست و آنها را در برنامه های مختلف آموزشی و پرورشی شرکت داد.

معلمان باید در کلاس درس از متکلم وحده بودن خارج شوند و نقش بیشتر به دانش آموزان در کلاس دهند و آنها را برای مطالعه کتابهای غیردرسی هم تشویق کنند.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

## انتخاب راه حل مناسب ، اعتبار بخشی و اجرای راه حل

بهترین راه حل ممکن محبت کردن و دادن مسئولیت بود.لذا به افرادی که در تعلیم وتربیت فربد ارتباط مسقیم داشتند، من جمله پدر ، معاونت آموزشی، معاونت پرورشی، مربی ورزش توصیه شد به فربد توجه بیشتری داشته و به او در عرصه های مختلف ، مثل عضویت شورای مدرسه ، بهداشت یار و انتظامات ، مبصری، گروه سرود ، نمایش ، مشاوره در امور منزل و ....

موثر ترین فرد در زندگی فربد و اینکه بیشترین تاثیر را می توانست در تعلیم وتربیت او داشته باشد، پدرش بود، لذا با او بطور مفصل در چندین جلسه صحبت شد و تاکید گردید . وقت بیشتری را در منزل برای او اختصاص دهد. سعی کند هر روز صبح ها تا جلوی درب مدرسه او را مشایعت کند، بعد از ظهرها زودتر به منزل برگردد، در انجام امور منزل با او مشورت کند. ارتباطش را با معلم فربد بیشتر نموده و زمینه را برای ارتباط بیشتر او با دوستانش فراهم نماید.

شخص دومی که می توانست تاثیر زیادی در شخصیت فربد داشته باشد و به او در حل مشکلش کمک کند من به عنوان معلم او بودم . را در کارهای گروهی درگیر کردم و به او مسئولیت دادم .همچنین محبت خود را از او دریغ نکردم. او را به عنوان نماینده کلاس انتخاب کردم .و به سایر دانش آموزان توصیه نموم که با فربد دوست شده و او را در کار های گروهی مشارکت دهند.

فربد در انتظامات مدرسه به معاون آموزشی کمک می کرد و عضو گروه سرود هم بود.

**اهم راهکار های ارائه شده به شرح زیر می باشد:**

- دادن مسئولیت توسط معاونت پرورشی ، آموزشی و معلم کلاس

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

- توجه کردن به دانش آموز توسط معلم و مدیر و معاون آموزشی
- تشویق کردن در مناسبت های مختلف چه از نظر درسی و چه از نظر پرورشی
- بردن اردو و گردش های علمی
- شرکت پدرش در پیاده روی روز خانواده
- فراهم کردن زمینه مشارکت پدرش با مدرسه مانند تعمیر دستگا های فتوکپی و کامپیوتر

## گرد آوری اطلاعات( شواهد ۲)

**مشاهده :**

چند مدت بود که رفتار فربد را از نزدیک بطور غیر مستقیم زیر نظر داشتم. در کلاس که می رفتم می دیدم در بحث ها مشارکت دارد.اظهار نظر می کند. می خندد و خوشحال است. در حیاط دست درگردن دوستانش می اندازد و قدم می زند. او اجتماعی تر شده، سلام می کند.خوشحال است، دیگر سرش پایین و منزوی نیست. اگر کسی از اول او نمی شناخت متوجه نمی شد او واقعا مشکل داشته باشد.او در درس ها پیشرفت کرده بود.

**مصاحبه با پدر فربد( اردیبهشت ۹۶)**

-حال فربد چه طور است ؟ وضعیت روحی و درسی او چگونه است؟

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

- من نمی دانم که چگونه زحمات شما را جبران کنم ، فربد خیلی بهتر شده است هم از نظر درسی و هم از نظر روحی.این برنامه اردوی تهران شما در روحیه فربد خیلی تاثیر خوبی داشت.من از وضعیت تحصیلی او راضی هستم.

-فکر می کنید کدام برنامه ی ما در رفتار او تاثیر بیشتری داشته است؟

-این مسئولیت هایی که به او داده بودید او را خیلی خوشحال می کرد . وقتی به خانه می آمد با خوشحالی می گفت : بابا امروز مبصر شده ام . یا اینکه من انتظامات هستم و ... این برنامه اردو هم خیلی خوب بود و در روحیه فربد واقعا تاثیر مثبت گذاشت .دست شما وخانم معلمش درد نکند .

**مصاحبه با معاون مدرسه فربد(اردیبهشت ۹۶)**

- -وضعیت تحصیلی فربد نسبت اوایل سال بهتر شده و از نظر روحی هم خیلی بهتر شده. دیگه آن حالت گوشه گیری که داشت ، ندارد. با بچه ها می جوشد، درکلاس سر حال است.در کارهای گروهی مشارکت دارد. در بین امتحانات جشن تولد گرفته و دوستانش را دعوت کرده است .- به نظرمن ،اینکه او از آن حالت گوشه گیری که در اویل سال داشت به این مرحله رسیده است که دوستانش را به جشن تولد دعوت می کند و در روابط اجتماعی اش پیشرفت کرده است -در مجموع من از وضعیت فربد راضی هستم.

**نتیجه**

فربد دانش آموز کلاس چهارم بود که مشکل او گوشه گیری و انزوا طلبی و عدم مشارکت در فعالیت های گروهی بود که ناشی از مشکل جسمی او بود . با تاکید بر روشهای علمی و مشاوره با افراد اهل فن و متخصص تعلیم وتربیت ، همکاری و مشارکت معلم و پدرش به حول قوه الهی حل شد .توجه کردن ، دادن

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

مسئولیت ، محبت کردن ، مشارکت دادن در امور منزل و مدرسه از جمله اقدامات موثری بود که به فرد کمک کرد تا در شرایط عادی مانند سایر دانش آموزان به زندگی خود ادامه دهد. و بتواند با مشکل عدم مهر مادری کنار بیاید و خود را با زندگی موجود وفق دهد.

۸ راهکار برای تقویت اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان

در اینجا به چند عامل بسیار مهم برای پرورش و تقویت حس اعتماد به نفس در کودکان و نوجوانان اشاره می‌کنیم.

۱) همواره سعی کنید که در برخورد با کودکان و نوجوانان توانمندی‌های آنها را مدنظر قرار دهید، نه ضعف‌ها و ناتوانایی‌ها را: لازم است پیوسته با دید و بازخورد مثبت و سازنده به آنان نگریست. هر گونه احساس و نگرشی که ما نسبت به کودکان و نوجوانان داریم، بدون شک در رفتار فی مابین تاثیر به سزایی خواهد داشت. اگر احساس و نگرش ما نسبت به کودک مملو از ضعف و درماندگی او باشد، به رفتارهایی مانند بی‌رغبتی و بی‌توجهی نسبت به او، یا حمایت بیش از حد از وی منجر خواهد شد، که در هر دو صورت کودک نمی‌تواند از حس ارزشمندی و اعتماد به نفس لازم برخوردار باشد. وجود نگرش منفی نه تنها تاثیر سوء و یا بازدارنده روی کودک خواهد گذاشت بلکه صاحبان چنین اندیشه‌ها و نگرش‌هایی خود را نیز در پس دیواره‌ای از برداشت‌های آزاردهنده و ویرانگر محبوس کرده، از خلاقیت‌ها و ابتکار عمل، نشاط و سرزندگی و بالاتر از همه امید، توکل و تحرک باز می‌دارند.

۲) برای نوجوانان و جوانان تجارب خوشایندی از فعالیت‌های مستقل و آزاد فراهم کنید: به آنها فرصت دهید تا با فعالیت‌های مستقل، احساس مسوولیت و مراقبت از خویشتن را بیابند. برای این کار ایجاد انگیزه‌های لازم برای تحرک و فعالیت‌های داوطلبانه بسیار اهمیت دارد. اغلب نوجوانان با انگیزه‌های محیطی به فعالیت افتاده و با رضامندی و احساس خوشایند درونی پیشرفت می‌کنند. بدیهی است که فعالیت‌های مستقل و آزاد در زمینه انجام کارهای روزانه از نظارت مستمر و گاهی هدایت، ارشاد و تشویق خانواده بی‌نیاز خواهد بود. اما آنچه مهم است این که نظارت بزرگسالان، به معنای دخالت مدام ایشان در فعالیت‌ها و امور نوجوانان نیست. نباید در همه کارهای آنان دخالت کرده، به جای اینکه ابتکارعمل به دست نوجوانان باشد، آنها را به عناصر منفعل و غیرفعال تبدیل سازیم.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

۳) تجارب موفقیت‌آمیز کودکان و نوجوانان را افزایش دهید: یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد و تقویت حس اعتماد به نفس در کودکان و نوجوانان، به ویژه نوجوانان کم‌رو و یا ناموفق، فراوانی موفقیت‌های آنها در انجام فعالیت‌های متعدد است.

به عبارت دیگر، لازم است برنامه‌های آموزشی و فعالیت‌هایی که برای آنها پیش‌بینی می‌شود، به گونه‌ای تهیه و تنظیم شود که با سعی و تلاش که از خود نشان می‌دهند موفق به انجام آنها بشوند. آنچه در این ارتباط بسیار مهم و قابل توجه است، این که تلاش افراد هدفمند و جهت‌دار باشد، یعنی کسب هر گونه موفقیت باید در سایه تلاش انجام پذیرد، تا آنها احساس خوشایندی از دقت و تلاش داشته باشند. بدیهی است، این انتظار که همه فعالیت‌ها و تلاش‌ها بدون استثنا به موفقیت منجر شود، همواره نمی‌تواند امری طبیعی و ایده‌آل باشد بلکه توقع معقول آن است که با توجه به شرایط ذهنی و روانی افراد برنامه‌های آموزشی و تربیتی خاص نوجوانان و جوانان به گونه‌ای تنظیم شود که در غالب موارد آنها با تلاش مستمر خود به نتیجه مطلوب دست یابند.

بی‌تردید در غیر این صورت، یعنی وقوع شکست‌ها و ناکامی‌های پیاپی به دلیل کم‌رویی و یا دشواری تکالیف ارایه شده و بالطبع دلسردی‌ها و دلزدگی‌های مستمر، نوجوان حس کارایی و ارزشمندی خود را از دست داده، احساس بی‌کفایتی بر او مستولی می‌شود، اعتماد به نفس وی نیز به حداقل می‌رسد. اولیا و مربیان باید به یاد داشته باشند که آنچه در رشد و پیشرفت این قبیل افراد، مهم و حائز اهمیت است، مساله انگیزه و تلاش آنهاست و نه صرف نتایج حاصل از آن. همه افراد به ویژه نوجوانان و جوانان کم‌رو در فعالیت‌ها و تلاش‌های‌شان به تشویق و ترغیب نیاز دارند. موفقیت‌های ایشان در انجام مهارت‌های متعدد موجب تقویت انگیزه و رغبت آنها برای تلاش بیشتر می‌شود. به عبارت دیگر، تجارب موفق انگیزه، جرأت، تلاش، پشتکار و اعتماد به نفس آنها را تقویت می‌کند.

۴) قدرت تحمل کودکان و نوجوانان را برای مواجه شدن با ناکامی‌های احتمالی افزایش دهید: بدون تردید، با وجود همه تمهیدات و برنامه‌ریزی‌های مناسب، فردی که دارای اعتماد به نفس ضعیف است و یا از توان ذهنی مطلوب و مهارت‌های لازم اجتماعی برخوردار نیست، در زندگی خانوادگی، آموزشگاهی و اجتماعی به دلایل گوناگون در انجام فعالیت‌های متنوع گاهی با تجارب ناخوشایندی از ناکامی‌ها و شکست‌ها مواجه خواهد شد. والدین و مربیان باید از این قبیل تجارب در ظاهر ناخوشایند برای او نیز نهایت حسن استفاده را بکنند و با تشویق و ترغیب جوانان به سعی و تلاش دوباره، مساله ناکامی او را به سکوی پرش و جهشی تازه تبدیل کنند. گاه تجربه شکست و ناکامی در بعضی از افراد انگیزه‌ای قوی‌تر و غنی‌تر برای کوشش و ادامه کار

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

به وجود می‌آورد. آنچه در این مورد فوق‌العاده مهم است، چگونگی نگرش و تلقی ما از تجربه شکست یا عدم موفقیت نوجوان در انجام کار است.

۵) رفتار مصمم و مطمئن و در عین حال مطلوب کودکان و نوجوانان را تقویت کنید: ترغیب و تقویت رفتار کلامی‌و غیرکلامی‌مطمئن کودک یا نوجوانی که دچار کم‌رویی و یا ضعف شخصیت است، اعتمادبه نفس او را بیشتر خواهد کرد.

وجود چنین رفتارها و مهارت‌هایی در نوجوان و جوان برای استحکام شخصیت و امنیت خاطر او به خصوص در هنگام مواجهه با افرادی که فاقد حسن‌نیت کافی هستند، فوق‌العاده ارزشمند است. رفتار مطمئن، مصمم و مستدل فرد می‌تواند در زمینه‌های متنوعی قابل مشاهده باشد. این‌گونه رفتارهای مصمم و مطمئن، استدلالی و مسوولانه، حس ارزشمندی و اعتماد به نفس شخص را تقویت می‌کند. بدیهی است همان گونه که ذکر شد، باید توجه داشت که این رفتارها پرخاشگرانه و یا از روی لجاجت نبوده، موجب بی احترامی‌به دیگران و یا رنجش خاطر آنها نشود.

۶) کودکان و نوجوانان را در کنترل احساسات و عواطف خود یاری کنید: کودکان و نوجوانان کم‌رو گاه با شرایط و فعالیت‌هایی مواجه می‌شوند که به شدت آنها را متاثر می‌سازد. در چنین مواقعی کنترل عواطف و خویشتن‌داری برای مقابله با مساله‌ای که با آن روبه‌رو هستند بسیار مهم است. بدیهی است در این شرایط نظارت و راهنمایی بزرگسالان به طور کامل ضروری خواهد بود.

۷) مهارت‌های اجتماعی کودکان و نوجوانان را تقویت کنید: توان برقراری و حفظ ارتباط مثبت با دیگران موجب افزایش احساس ارزشمندی اجتماعی و بالطبع اعتماد به نفس کودکان و نوجوانان می‌شود. والدین و به‌خصوص مربیان مدارس باید کوشش کنند که کودکان و نوجوانان کم‌رو و ضعیف با تعداد قابل‌توجهی از هم‌سالان و هم‌کلاسی‌های خود مأنوس شده، رابطه دوستانه و متقابل برقرار کنند. برقراری و حفظ چنین ارتباط دوستانه‌ای، برای رشد و شکوفایی شخصیت و نشاط و سرزندگی این نوجوانان امری به طور کامل ضروری است. اهمیت کسب این نوع مهارت‌های اجتماعی نه تنها کمتر از کسب مهارت‌های تحصیلی نیست بلکه نوجوان برای حفظ این ارتباطات دوستانه، انگیزه بیشتری برای سخن گفتن، تلفن زدن و یا نوشتن نامه‌های ساده، در مواقعی که برای مدتی دوستان خود را نمی‌بینند، پیدا می‌کند. در اینجا نیز والدین و مربیان ضمن تشویق و ترغیب کودک یا نوجوان کم‌رو و فاقد اعتماد به نفس لازم برای برقراری روابط دوستانه با دیگر هم‌کلاسان خود، در مواقع و شرایط مقتضی، ارزش دوست، ویژگی‌های یک دوست خوب و معیارهای دوست‌یابی را به زبان ساده برای وی بیان خواهند داشت.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

۸) کودکان و نوجوانان را با الگوهای رفتاری مطلوب آشنا کنید: همه ما به الگوهای رفتاری نیاز داریم. از نظر تعلیم و تربیت، مدل‌ها و الگوهای رفتاری از نقش و اهمیت به سزایی برخوردار هستند. وجود الگوهای رفتاری در انسان، انگیزه رشد، حرکت و تعالی وجود ایجاد کرده، موجب شکوفا شدن ابعاد متعدد شخصیت می‌شود. به‌طور کلی، انسان در هر موقعیت و درجه ای از رشد که باشد باز هم نیازمند به الگوها و اسوه‌های رفتاری است. وجود افراد موفق و متنفذ در زندگی انسان‌ها، بالاخص کودکان و نوجوانان برای رشد و تعالی شخصیت آنها بسیار مهم است، به‌خصوص زمانی که آنها با چنین الگوهایی ارتباط متقابل داشته باشند. بدون شک نقش برخی از الگوهای رفتاری خاص در حیات و سرزندگی و تلاش انسان فوق العاده محسوس است.

وجود الگوهای رفتاری، امید، تلاش و اعتماد به نفس انسان را بیشتر می‌کند. اگر افرادی که فاقد اعتماد به نفس هستند و بیش از همه به الگوهای رفتاری نیاز دارند با بعضی از هم‌سالان خود و یا اشخاصی که از توفیقات اجتماعی بیشتری برخوردارند، آشنا و مأنوس شوند، تصویر روشنی از آینده و مشی زندگی امیدوارکننده خود می‌توانند داشته باشند. این تصویر عینی و ذهنی می‌تواند به کوشش و تلاش‌های آنها جهت و سرعت مطلوب بخشیده، بر حس ارزشمندی، کارایی و اعتماد به نفسشان بیفزاید. بنابراین، ترغیب و تشویق نوجوان، مأنوس کردن او با الگوهای رفتاری موفق، تقویت مهارت‌های اجتماعی وی و اجتناب از هرگونه رفتار تنبیهی و تحقیرآمیز، موجب می‌شود که او با انگیزه بیشتر و اعتماد به نفس قویتر به تلاش‌های هدفمند خود ادامه دهد.

**پیشنهادات**

**در پایان چند توصیه به آموزگاران محترم دارم:**

-دادن مسئولیت بهترین گزینه برای حل مشکل دانش آموزان با اعتماد به نفس پایین می باشد

-تشویق کردن می تواند اعتماد بنفس آنها را افزایش دهد.

-برگزاری گردش های علمی و اردو ها به منظور تعامل با سایر دانش آموزان بسیار مفید است.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

- فراهم کردن زمینه برای ارائه گزارش و سخنرانی پیرامون مسائل درسی و کار گاهی توسط این چنین دانش آموزان برای بر طرغ کردن مشکل گوشه گیری انان مفید است.

-در س هنر فرصت خوبی است  تا در پایان فعالیت هنری به نقد هنری و خود ارزیابی پرداخته شود و مجال نقد و ارزیابی به انها داده شود .

-شناخت، پیش مقدمه انجام هر اقدامی می باشد. لذا توصیه می گردد که معلمان عزیز از همان روز های اول سال تحصیلی با کمک مسئولین مدرسه ، اولیا  نسبت به شناخت کامل دانش آموزان اقدام کنند.

- دانش و آگاهی نسبت به مسائل تربیتی و آموزشی ابزار موفقیت معلم می باشد.مطالعه کتب روانشناسی تربیتی و روشهای تدریس باید به یک عادت برای معلمین تبدیل شود.

-از شتابزدگی و هر گونه اقدامی قبل از آگاهی خودداری گردد.برخورد نامناسب مانند تجویز داروی نامناسب می باشد که گاهی اوقات خسرات جبران ناپذیری به بار می آورد و برای برگشت به نقطه اول هیچ راهی وجود ندارد.

**این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی به سایت معلم سایت مراجعه کنید**
www.moallemsite.ir

## منابع وماخذ:

۱-سیف الهی،وجی الله، راهنمای اقدام پژوهی،انتشارات گیلان،۱۳۸۷

**۲- اکبری ، ابوالقاسم ، مشکلات نوجوانان و جوانان ، چاپ دوم نشر ساوالان ، تهران ، سال ۱۳۸۱**

**۳-نوابی نژاد ، شکوه: رفتارهای بهنجار و نابهنجار کودکان و راههای پیشگیری و درمان ، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان ۱۳۷۲**

۱- اصغری پور ، حمید – اصغری پور ، نگار و فضلی خوانی ، منوچهر،۱۳۸۳ ، مشاوره با دانش آموزان در مدارس ، مشهد: انتشارات ضریح آفتاب .

۲-حسینی بیرجندی، سید مهدی،۳۸۴ ، اصول و روشهای راهنمایی و مشاوره ، تهران: انتشارات رشد

۳- عزت پور ، نازی ، گوشه گیری و درمان آن ( بر خط )